

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

<u>Informationsnummer</u>	Innehållsförteckning	Sida
	<i>I Meddelanden</i>	
	Rådet	
95/C 312/01	Resolution utfärdad av rådet och företrädare för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, den 23 oktober 1995, av om utbildningssystemens svar på problemen med rasism och främlingsfientlighet	1
95/C 312/02	Rådets slutsatser av den 23 oktober 1995	3
	Kommissionen	
95/C 312/03	Ecu	4
95/C 312/04	Genomsnittspriser och representativa priser för bordsvinstyper på de olika försäljningsställena	5
95/C 312/05	Meddelande från kommissionen inom ramen för genomförandet av kommissionens direktiv 95/12/EG av den 23 maj 1995 om genomförande av rådets direktiv nr 92/75/EEG om energimärkning av tvättmaskiner (*)	6
95/C 312/06	Meddelande från kommissionen inom ramen för genomförandet av kommissionens direktiv 95/13/EG av den 23 maj 1995 om genomförande av rådets direktiv nr 92/75/EEG om energimärkning av elektriska torktumlare (*)	7
95/C 312/07	Tillkännagivande om samarbete mellan nationella domstolar och kommissionen på området statligt stöd	8
95/C 312/08	Meddelande enligt artikel 19.3 i rådets förordning nr 17 om ärende IV/34.607 — Banque Nationale de Paris — Dresdner Bank (*)	13

SV

1

(*) Text av betydelse för EES

(Fortsättning på nästa sida.)

<u>Informationsnummer</u>	Innehållsförteckning (fortsättning)	Sida
95/C 312/09	Statligt stöd — C 41/95 (ex NN 83/95) — Tyskland ⁽¹⁾	19
95/C 312/10	Tillstånd till statligt stöd enligt artiklarna 92 och 93 i Romfördraget — Fall i vilka kommissionen inte gör några invändningar ⁽¹⁾	21
EUROPEISKA EKONOMISKA SAMARBETSOMRÅDET		
EFTA:s övervakningsmyndighet		
95/C 312/11	Tillstånd till statligt stöd enligt artikel 61 i EES-avtalet och artikel 11 i den akt som det hänvisas till i punkt 1 b i bilaga XV till EES-avtalet — EFTA:s övervakningsmyndighets beslut att inte göra några invändningar	22
EFTA-domstolen		
95/C 312/12	EFTA-domstolens sammansättning	23

II <i>Förberedande rättsakter</i>		
.....		

III <i>Upplysningar</i>		
Kommissionen		
95/C 312/13	Europeiska ekonomiska intressegrupperingar — Meddelanden publicerade i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 2137/85 av den 25 juli 1985 — Stiftelse	24
95/C 312/14	Datautrustning, programvara och tekniskt stöd — Meddelande om avslutad upphandling	24

I

(Meddelanden)

RÅDET

RESOLUTION UTFÄRDAD AV RÅDET OCH FÖRETRÄDARE FÖR MEDLEMS-
STATERNAS REGERINGAR, FÖRSAMLADE I RÅDET,

av den 23 oktober 1995

om utbildningssystemens svar på problemen med rasism och främlingsfientlighet

(95/C 312/01)

RÅDET OCH FÖRETRÄDARNA FÖR
MEDLEMSSTATERNAS REGERINGAR, FÖRSAMLADE I
RÅDET, UTFÄRDAR DENNA RESOLUTION

Europarådet undersöka möjligheterna att upprätta
ett europeiskt övervakningscentrum mot rasism och
främlingsfientlighet.

1. med beaktande av de slutsatser om rasism och främlingsfientlighet som antogs av Europeiska rådet på Korfu den 24 och 25 juni 1994, i Essen den 9 och 10 december 1994 och i Cannes den 26 och 27 juni 1995,
2. med beaktande av rådets slutsatser av den 12 juni 1995 om rekommendationerna i slutrapporten av den 5 maj 1995 som lades fram av Rådgivande kommissionen mot rasism och främlingsfientlighet, tillsatt på initiativ av Europeiska rådet på Korfu, särskilt sektion III A i denna, som hänvisar till rapporten från Underkommittén för utbildning, och
med beaktande av följande:
  3. Den fortsatta förekomsten av rasistiska och främlingsfientliga attityder har en söndrande verkan på den sociala sammanhållningen, vars konsolidering utgör en av Europeiska unionens målsättningar.
  4. Europaparlamentet och rådet har vid upprepade tillfällen erkänt den utomordentligt viktiga roll som utbildning måste spela när det gäller att förebygga och utrota rasistiska och främlingsfientliga fördomar och attityder.
  5. Rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, underströk i sin resolution av den 29 maj 1990 betydelsen av ungdoms- och utbildningsprogram i bekämpandet av rasism och främlingsfientlighet.
  6. Europeiska rådet i Cannes uppmärksamade vikten av det arbete som utförts av de olika rådsinstanserna och Rådgivande kommissionen och anmodade denna att utvidga arbetet i avsikt att i nära samarbete med
7. Rådet konstaterade i sina slutsatser av den 30 maj 1995 att de åtgärder som Rådgivande kommissionen mot rasism och främlingsfientlighet föreslagit borde granskas närmare i flera sektoriella råd, Utbildningsrådet inräknat.
8. Rådet enades vid sitt möte den 12 juni 1995 om att, i enlighet med dessa slutsatser, uppdra åt berörda instanser och forum att studera genomförandet av Rådgivande kommissionens förslag och idéer och uppmanade dessa instanser att i synnerhet beakta de förslag de ansåg vara av särskilt intresse.
9. Rådet hade vid sitt möte den 5 december 1994 en inledande diskussion om de utbildningsrelaterade aspekterna av en allsidig strategi från Europeiska unionens sida mot rasism och främlingsfientlighet.
10. Programmet Sokrates grundar alla sina åtgärder på respekten för principen om lika möjligheter och hänvisar i kap. 2, andra åtgärden, till stöd från gemenskapen för gränsöverskridande utbildningsprojekt för barn till migrerande arbetare och för barn till sådana vars yrke innebär ständiga förflyttningar, handelsresande och zigenare, samt för mellankulturell fostran.
11. Förenta nationerna har utropat 1995 till det internationella toleransåret och Europarådet, på grundval av Wienförklaringen av den 9 oktober 1993 och som en uppföljning av resolutionen från den europeiska utbildningsministerkonferensen i Madrid den 23 och 24 mars 1994 om fostran för demokrati, mänskliga rättigheter och tolerans, enades om att, som ett led i

sitt handlingsprogram, genomföra en europeisk kampanj mot rasism, främlingsfientlighet, antisemitism och intolerans.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

I. Allmänt

Utbildning spelar en mycket viktig roll som innebär ansträngningar på lokal, nationell och europeisk nivå när det gäller bekämpandet av rasism och främlingsfientlighet.

En grundläggande uppgift för utbildningssystem består i att främja respekten för alla människor, oberoende av kulturell bakgrund eller religiösa övertygelser. Därtill kommer att de kan lämna ett unikt bidrag till att förbättra kunskapen om europeisk kulturell mångfald.

Utbyggnad av undervisningen särskilt i historia och humanvetenskaperna kan starkt öka medvetenheten om europeisk kulturell mångfald och eliminera schablonuppfattningar.

I enlighet med Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna och internationell lagstiftning, särskilt artikel 2 i Konventionen om barnets rättigheter, har alla barn, oavsett föräldrarnas situation, rätt till grundläggande utbildning.

II. Utbildningssystemens roll i kampen mot rasistiska och främlingsfientliga attityder

Den politiska, kulturella och språkliga pluralism som karakteriserar Europeiska unionen har hjälpt till att betona respekten för och värdet av mångfald. Sålunda betraktas pluralism både i undervisningskretsar och i politiska och sociala miljöer alltmer som en berikande faktor och som ett utmärkande drag för medborgarnas Europa.

Å andra sidan utgör förmågan att underlätta den sociala integrationen av eleverna eller studenterna en måttstock på kvaliteten hos ett utbildningssystem i ett pluralistiskt samhälle. Följaktligen borde ett viktigt mål för ett utbildningssystem av god kvalitet vara att uppmuntra principen om lika möjligheter.

För detta ändamål borde europeiska utbildningssystem inte bara fortsätta utan öka sina ansträngningar med att främja en fostran i sådana värden som uppmuntrar såväl till en solidarisk och tolerant attityd, som till respekt för demokrati och mänskliga rättigheter.

Utbildningssystem kan ge värdefulla bidrag till främjandet av respekt, tolerans och solidaritet mod individer eller grupper med olika etnisk eller kulturell bak-

grund eller med olika religiösa övertygelser genom åtgärder av följande slag:

- användning av undervisningsmaterial (läroböcker, texter, audiovisuella hjälpmedel, etc.) som speglar det europeiska samhällets kulturella mångfald,
- särskilda integrationsinitiativ riktade till elever och studenter som, mot bakgrund av deras sociala situation kan vara mottagliga för rasistiskt och/eller främlingsfientligt inflytande. Särskilda program borde i synnerhet genomföras i områden där omfattningen av socialt utanförskap är som störst,
- stärka ämnesområden som kan hjälpa till med att skapa en bättre förståelse för det mångkulturella samhället, särskilt inom historia, humanvetenskaperna och språkundervisningen,
- främja upprättandet av partnerskap mellan olika utbildningsanstalter och mellan elever i syfte att uppmuntra verksamheter som stoppar utbredningen av rasistiska och främlingsfientliga attityder.

Läraren spelar en avgörande roll för vilka attityder som skapas hos eleverna från tidig ålder. De nya utmaningar som undervisning av barn med mycket olika social och kulturell bakgrund ställer läraren inför till stora krav på dennes yrkeskunnande. I detta sammanhang utgör utbildning och fortbildning av dagens och framtidens lärare ett viktigt samarbetsområde medlemsstater emellan.

Utbyte av erfarenheter mellan olika utbildningsinstitutioner, i avsikt att dra nytta av kulturell mångfald, bidrar till ett förbättrat utbildningssamarbete.

Skolan spelar en mycket viktig roll när det gäller att verka för förståelse och respekt för andra kulturer. Enbart skolan kan emellertid inte lösa problemen. Ett samarbete mellan skolan och det omgivande samhället är därför önskvärt. Utbildningsanstalter, särskilt skolor, kan främja partnerskap mellan föräldrarepresentanter, lärare och elever, och sålunda förbättra kvaliteten på utbildningen i diverse skolaktiviteter och göra det möjligt för skolan att bli en mötesplats för familjer av olika ursprung.

Slutligen: RÅDET OCH FÖRETRÄDARNA FÖR
MEDLEMSSTATERNAS REGERINGAR

UPPMANAR medlemsstaterna

1. att befordra tillgången på utbildning av god kvalitet och därigenom göra det möjligt för alla barn att få utveckla sina inneboende möjligheter och ha en uppgift att fylla i samhället,

2. att öka flexibiliteten i utbildningssystemet så att det klarar av komplexa situationer och sålunda verkar för ett varierat kursutbud i läroplanen,
3. att främja nytänkande i undervisning och kursplaner som skall bidra till en fördjupad förståelse av sådana begrepp som fred, demokrati, respekt, kulturell jämlikhet, tolerans, samarbete, etc., samt uppmuntra framställning av undervisningsmaterial som utformats för att inpräglade sådana attityder och värden som befordrar förståelse och tolerans,
4. att uppmuntra alla initiativ som befrämjar samarbetet mellan skolan och det lokala samhället,

NOTERAR att i en rapport som ska sammanställas av kommissionen om åtgärdsprogram som redan genomförts inom ramen för existerande gemenskapsprogram och om möjligheterna till framtida lämpliga åtgärder i kampen mot rasism och främlingsfientlighet, skall en sektion ägnas åt utbildning,

UPPMANAR kommissionen, i samarbete med medlemsstaterna

1. att till fullo utnyttja och garantera sammanhållningen av alla gemenskapsprogram som främjar utbildningsaspekterna av kampen mot rasism och främlingsfientlighet, i synnerhet de som stöder initiativ från det lokala samhället,
2. att särskilt dra nytta av de delar i Sokrates-programmet som har att göra med de problem som behandlas här, däribland partnerskap mellan skolor, erfarenhetsutbyten kring mellankulturella frågor, samt lärarutbildning,
3. att hjälpa till med utbytet av erfarenheter genom att samla in och sprida information om hur europeiska utbildningssystem medverkar till att bekämpa rasism och främlingsfientlighet och hur människor med olika etnisk, kulturell och religiös bakgrund kan integreras,
4. att se till att ett lämpligt samarbete om kampen mot rasism och främlingsfientlighet kommer till stånd på utbildningsområdet mellan gemenskapen och internationella organisationer, särskilt Europarådet.

RÅDETS SLUTSATSER

av den 23 oktober 1995

(95/C 312/02)

Rådet har med intresse mottagit ordförandeskapets reflexionsdokument om "medinflytande som en kvalitetsfaktor i undervisningen på nivåer före universitetsnivå", eftersom det tar upp en fråga som är mycket aktuell i ett stort antal medlemsstater och som är föremål för utredning eller praktisk tillämpning i dessa länder.

Rådet anser det lämpligt att med hänsyn till särdragen i de olika undervisningssystemen främja utbytet av information och erfarenheter på gemenskapsnivå om sådana medinflytandeprocesser som kan bidra till undervisningens kvalitet och berika den pedagogiska verkligheten för var och en.

Med hjälp av ett sådant utbyte skulle riktlinjer kunna dras upp för arbetet på detta område på gemenskapsnivå. Det skulle särskilt inriktas på att förvärva en fördjupad kunskap om medinflytandesystemen i medlemsstaterna genom ett utbyte av information och erfarenheter, att analysera betydelsen av de olika sektorerna för medinflytande inom de olika utbildningssystemen, att studera de initiativ som tagits i varje land för att främja medinflytandet på olika nivåer inom undervisningssystemet, att inleda studier som gör det möjligt att utvärdera resultaten av detta medinflytande samt sambandet mellan kvaliteten på medinflytandet och kvaliteten på undervisningen.

Rådet noterar med tillfredsställelse det intresse som Europeiska gemenskapernas kommission har visat. Rådet uppmantar kommissionen att främja lämpliga åtgärder, så som de beskrivs i Sokratesprogrammet (kapitel III, åtgärd 3.1).

KOMMISSIONEN

ECU (1)

22 november 1995

(95/C 312/03)

Valutabelopp för en enhet:

Belgiska franc och luxemburgska franc	38,5160	Finska mark	5,59713
Danska kronor	7,25792	Svenska kronor	8,65754
Tyska mark	1,87346	Pund sterling	0,853399
Grekiska drakmer	309,962	USA-dollar	1,32917
Spanska pesetas	160,710	Kanadensiska dollar	1,79943
Franska franc	6,46374	Japanska yen	134,778
Irländska pund	0,828039	Schweiziska franc	1,51193
Italienska lire	2113,70	Norska kronor	8,27008
Nederländska gulden	2,09783	Isländska kronor	85,6649
Österrikiska schilling	13,1814	Australiska dollar	1,79327
Portugisiska escudos	196,052	Nyzeeländska dollar	2,03923
		Sydafrikanska rand	4,85047

Kommissionen har installerat en telex med automatiskt svar som ger omräkningstalen i ett antal valutor. Denna tjänst är öppen varje dag från kl. 15.30 till 13.00 följande dag. De som använder sig av tjänsten skall göra på följande sätt:

- Ring telexnummer Bryssel 237 89.
- Lämna det egna telexnumret.
- Skriv koden "cccc" som startar det automatiska systemet som överför omräkningstalen för ecun.
- Överföringen bör inte avbrytas förrän meddelandet är slut, vilket markeras med koden "ffff".

Anmärkning: Kommissionen har även en automatisk telexvarare (217 91) och en automatisk faxvarare (296 10 97) som tillhandahåller dagliga uppgifter om beräkning av de omräkningstal som skall tillämpas med avseende på jordbrukspolitik.

(1) Rådets förordning (EEG) nr 3180/78 av den 18 december 1978 (EGT nr L 379, 30.12.1978, s. 1), senast ändrad genom förordning (EEG) nr 1971/89 (EGT nr L 189, 4.7.1989, s. 1).

Rådets beslut 80/1184/EEG av den 18 december 1980 (Lomékonventionen) (EGT nr L 349, 23.12.1980, s. 34).

Kommissionens beslut nr 3334/80/EKSG av den 19 december 1980 (EGT nr L 349, 23.12.1980, s. 27).

Finansiell förordning av den 16 december 1980 om Europeiska gemenskapernas allmänna budget (EGT nr L 345, 20.12.1980, s. 23).

Rådets förordning (EEG) nr 3308/80 av den 16 december 1980 (EGT nr L 345, 20.12.1980, s. 1).

Beslut av Styrelsen för Europeiska investeringsbanken av den 13 maj 1981 (EGT nr L 311, 30.10.1981, s. 1).

Genomsnittspriser och representativa priser för bordsvinstyper på de olika försäljningsställena

(95/C 312/04)

[Fastställda den 21 november 1995 i enlighet med artikel 30.1 i förordning (EEG) nr 822/87]

Försäljningsställena	ecu per % vol/hl	% av OP ^o	Försäljningsställena	ecu per % vol/hl	% av OP ^o
<i>R I Orienteringspris (OP)*</i>	3,828		<i>A I Orienteringspris (OP)*</i>	3,828	
Heraklion	ingen notering		Aten	ingen notering	
Patras	ingen notering		Heraklion	ingen notering	
Requena	ingen notering		Patras	ingen notering	
Reus	ingen notering		Alcázar de San Juan	ingen notering	
Villafranca del Bierzo	ingen notering		Almendralejo	3,329	87 %
Bastia	ingen notering		Medina del Campo	4,540	119 %
Béziers	4,177	109 %	Ribadavia	ingen notering	
Montpellier	4,122	108 %	Villafranca del Penedés	ingen notering	
Narbonne	4,160	109 %	Villar del Arzobispo	ingen notering ⁽¹⁾	
Nîmes	4,175	109 %	Villarrobledo	3,391	89 %
Perpignan	3,951	103 %	Bordeaux	ingen notering	
Asti	ingen notering		Nantes	ingen notering	
Firenze	ingen notering ⁽¹⁾		Bari	3,465	91 %
Lecce	ingen notering		Cagliari	ingen notering	
Pescara	ingen notering		Chieti	3,696	97 %
Reggio Emilia	ingen notering ⁽¹⁾		Ravenna (Lugo, Faenza)	4,389	115 %
Treviso	4,851	127 %	Trapani (Alcamo)	3,280	86 %
Verona (lokala viner)	5,544	145 %	Treviso	5,198	136 %
Representativt pris	4,194	110 %	Representativt pris	3,893	102 %
<i>R II Orienteringspris (OP)*</i>	3,828			ecu/hl	
Heraklion	ingen notering		<i>A II Orienteringspris (OP)*</i>	82,810	
Patras	ingen notering		Rheinfalz (Oberhaardt)	68,877	83 %
Calatayud	ingen notering		Rheinhessen (Hügelland)	73,367	89 %
Falset	ingen notering		Vinodlingsområdet omkring den luxemburgska delen av Mosel	ingen notering	
Jumilla	ingen notering		Representativt pris	72,013	87 %
Navalcarnero	ingen notering ⁽¹⁾		<i>A III Orienteringspris (OP)*</i>	94,57	
Requena	ingen notering		Mosel-Rheingau	ingen notering	
Toro	ingen notering		Vinodlingsområdet omkring den luxemburgska delen av Mosel	ingen notering	
Villena	ingen notering		Representativt pris	ingen notering	
Bastia	ingen notering				
Brignoles	ingen notering				
Bari	3,465	91 %			
Barletta	3,465	91 %			
Cagliari	ingen notering				
Lecce	ingen notering				
Taranto	ingen notering				
Representativt pris	3,465	91 %			
	ecu/hl				
<i>R III Orienteringspris (OP)*</i>	62,15				
Rheinfalz-Rheinhessen (Hügelland)	103	166 %			

(1) Ingen hänsyn tas till noteringen i enlighet med artikel 10 i förordning (EEG) nr 2682/77.

* Prisnivåer tillämpliga fr.o.m. 1.2.1995.

o OP = Orienteringspris.

Meddelande från kommissionen inom ramen för genomförandet av kommissionens direktiv 95/12/EG av den 23 maj 1995 om genomförande av rådets direktiv nr 92/75/EEG om energimärkning av tvättmaskiner (*)

(95/C 312/05)

(Text av betydelse för EES)

(Offentliggörande av benämningar och referensnummer för de europeiska harmoniserade standarderna enligt direktivet)

Standardiseringsorgan (*)	Referensnummer	Benämning på den harmoniserade standarden	Antagningsår
CENELEC	EN 60456 + A11	Tvättmaskiner för hushållsbruk — funktionsprovning	1995

(*) Standardiseringsorgan: Europeiska Standardiseringsorganisationen.

CEN: Stassartstraat 36, B-1050 Bryssel, tel. (32-2) 550 08 11, fax (32-2) 550 08 19;

CENELEC: Stassartstraat 35, B-1050 Bryssel, tel. (32-2) 519 68 71, fax (32-2) 519 69 19.

ETSI: BP 152, F-06561 Valbonne Cedex France, tel. (33) 92 94 42 12, fax (33) 93 65 47 16.

OBSERVERA:

- Alla upplysningar om standardernas tillgänglighet kan erhållas antingen från de europeiska standardiseringsorganen eller från de nationella standardiseringsorganen, vilka omfattas av den förteckning som finns som bilaga till rådets direktiv 83/189/EEG (?), ändrad genom direktiv 94/10/EG (?).
- Offentliggörandet i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* innebär inte att standarderna finns tillgängliga på alla gemenskapsspråk.
- Kommissionen ansvarar för att denna förteckning hålls aktuell.

(*) EGT nr L 136, 21.6.1995.

(?) EGT nr L 109 26.4.1983.

(?) EGT nr L 100, 19.4.1994.

Meddelande från kommissionen inom ramen för genomförandet av kommissionens direktiv 95/13/EG av den 23 maj 1995 om genomförande av rådets direktiv nr 92/75/EEG om energimärkning av elektriska torktumlare (*)

(95/C 312/06)

(Text av betydelse för EES)

(Offentliggörande av benämningar och referensnummer för de europeiska harmoniserade standarderna enligt direktivet)

Standardiseringsorgan (*)	Referensnummer	Benämning på den harmoniserade standarden	Antagningsår
CENELEC	EN 61121 + A11	Torktumlare för hushållsbrukfunktionsprovning	1995

(*) Standardiseringsorgan: Europeiska Standardiseringsorganisationen.

CEN: Stassartstraat 36, B-1050 Bryssel, tel. (32-2) 550 08 11, fax (32-2) 550 08 19;

CENELEC: Stassartstraat 35, B-1050 Bryssel, tel. (32-2) 519 68 71, fax (32-2) 519 69 19;

ETSI: BP 152, F-06561 Valbonne Cedex France, tel. (33) 92 94 42 12, fax (33) 93 65 47 16.

OBSERVERA:

- Alla upplysningar om standardernas tillgänglighet kan erhållas antingen från de europeiska standardiseringsorganen eller från de nationella standardiseringsorganen vilka omfattas av den förteckning som finns som bilaga till rådets direktiv 83/189/EEG (*), ändrad genom direktiv 94/10/EG (**).
- Offentliggörandet i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* innebär inte att standarderna finns tillgängliga på alla gemenskapsspråk.
- Kommissionen ansvarar för att denna förteckning hålls aktuell.

(*) EGT nr L 136, 21.6.1995.

(**) EGT nr L 109 26.4.1983, s. 8.

(***) EGT nr L 100, 19.4.1994, s. 30.

Tillkännagivande om samarbete mellan nationella domstolar och kommissionen på området statligt stöd

(95/C 312/07)

Syftet med tillkännagivandet är att ge ledning för samarbetet mellan nationella domstolar och kommissionen på området statliga stöd. Tillkännagivandet begränsar på intet sätt de rättigheter som EG-rätten tilldelar medlemsstaterna, enskilda personer eller företag. Det är utan rättsverkan på varje tolkning av EG-rätten som Europeiska gemenskapernas domstol eller förstainstansrätt kan komma att ge. Slutligen söker det inte på något sätt inkräkta på det sätt på vilket nationella domstolar fullgör sina skyldigheter.

I. INLEDNING

1. Avskaffandet av de inre gränserna mellan medlemsstaterna gör det möjligt för företag i gemenskapen att utvidga sin verksamhet inom hela den inre marknaden och för konsumenterna att dra nytta av den ökade konkurrensen. Dessa fördelar får inte äventyras genom en snedvridning av konkurrensen orsakad av att stöd oriktigt ges till företag. Fullbordandet av den inre marknaden understryker därför ånyo vikten av att upprätthålla gemenskapens konkurrenspolitik.
2. Domstolen har meddelat ett antal viktiga domar om tolkning och tillämpning av artikel 92 och 93 i Romfördraget. Förstainstansrätten har numera behörighet beträffande rättsliga åtgärder som vidtas av enskilda parter mot kommissionens beslut om statligt stöd och kommer därför att bidra till utvecklingen av rättspraxis inom detta område. Kommissionen ansvarar för den dagliga tillämpningen av konkurrensreglerna under förstainstansrättens och domstolens tillsyn. Offentliga myndigheter och domstolar i medlemsstaterna samt gemenskapens domstolar och kommissionen tar var för sig på sig uppgifter och skyldigheter för att upprätthålla Romfördragets bestämmelser om statligt stöd i enlighet med de principer som fastställs genom EG-domstolens rättspraxis.
3. En korrekt tillämpning av konkurrenspolitiken inom den inre marknaden kan kräva ett effektivt samarbete mellan kommissionen och de nationella domstolarna. Detta tillkännagivande förklarar hur kommissionen avser att bistå nationella domstolar genom att införa ett närmare samarbete vid tillämpningen av artikel 92 och 93 i enskilda fall. Det uttrycks ofta en oro över att kommissionens slutgiltiga beslut i mål om statligt stöd fattas en tid efter det att snedvridningen av konkurrensen har skadat tredje mans

intressen. Eftersom kommissionen inte alltid har möjlighet att agera snabbt för att tillvarata tredje mans intressen i ärenden som rör statligt stöd kan nationella domstolar vara bättre lämpade att säkerställa att överträdelse av den sista mening i artikel 93.3 åtgärdas och gottgörs.

II. BEFOGENHETER (1)

4. Kommissionen är den administrativa myndighet som ansvarar för genomförande och utveckling av kon-

(1) Domstolen har beskrivit kommissionens och de nationella domstolarnas roller på följande sätt:

9. Beträffande kommissionens roll påpekade domstolen i sin dom i mål 78/76 Steinike und Weinlig mot Tyskland [1977] Rec. 595 i punkt 9 att avsikten med att i artikel 93 i fördraget fastställa att stöd ständigt skall granskas och kontrolleras av kommissionen är att slutsatsen att stöd kan vara oförenligt med den gemensamma marknaden skall dras genom ett lämpligt förfarande, under förutsättning av att domstolen godkänner detta, som det är kommissionens ansvar att inleda.
10. Beträffande de nationella domstolarnas roll förklarade domstolen i samma dom att talan får väckas i nationella domstolar med yrkande att dessa domstolar tolkar och tillämpar det stödbegrepp som avses i artikel 92 för att fastställa huruvida statligt stöd som har införts utan att det förhandsgranskningsförfarande som anges i artikel 93.3 har iakttagits borde ha underställts detta förfarande.
11. De nationella domstolarnas deltagande är en följd av den direkta verkan som den sista mening i artikel 93.3 i fördraget har förklarats ha. I detta avseende förklarade domstolen i sin dom i mål 120/73 Lorenz mot Tyskland [1973] Rec. 1471 att den omedelbara verkan av det förbud mot genomförande som avses i den artikeln omfattar allt stöd som har genomförts utan att ha anmälts eller, om det har anmälts, som genomförs under granskningsperioden och, om kommissionen påbörjar ett kontradiktoriskt förfarande, fram till det slutgiltiga beslutet.
14. ... Den huvudsakliga och exklusiva roll som tilldelats kommissionen genom artiklarna 92 och 93 i fördraget, vilken ligger i att förklara stödåtgärd som oförenlig med den gemensamma marknaden där så är lämpligt, skiljer sig i grunden från nationella domstolarnas roll när det gäller att skydda rättigheter som enskilda personer åtnjuter som en följd av den direkta verkan av förbudet enligt den sista mening i artikel 93.3 i fördraget. Medan kommissionen skall undersöka det föreslagna stödets förenlighet med den gemensamma marknaden, även i det fall medlemsstaten handlat i strid med förbudet att verkställa stöd, kan ej nationella domstolar göra mer än att upprätthålla enskilda personers rättigheter, när de ställts inför ett möjligt brott av statliga myndigheter mot förbudet i den sista mening i artikel 93.3, i avvaktan på ett slutgiltigt beslut från kommissionen."

Domstolens dom i mål C 354/90, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires och Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon mot Frankrike, [1991] Rec. I-5505, (punkterna 9—11 och 14, s. 5527).

kurrenspolitiken i gemenskapens allmänna intresse. Nationella domstolar ansvarar för skydd av rättigheter och verkställande av skyldigheter, vanligtvis på begäran av enskilda parter. Kommissionen skall granska alla stödåtgärder som omfattas av artikel 92.1 för att bedöma om de är förenliga med den gemensamma marknaden. Nationella domstolar skall säkerställa att medlemsstaterna uppfyller sina skyldigheter enligt förfarandereglerna.

5. Den sista meningen i artikel 93.3 (i fetstil nedan) är direkt gällande i medlemsstaternas rättsordningar:

”Kommissionen skall underrättas i så god tid att den kan yttra sig om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder. Om den anser att någon sådan plan inte är förenlig med den gemensamma marknaden enligt artikel 92, skall den utan dröjsmål inleda det förfarande som anges i punkt 2. **Medlemsstaten i fråga får inte genomföra åtgärden förrän detta förfarande lett till ett slutgiltigt beslut.**”

6. Det förbud mot genomförande som avses i den sista meningen i artikel 93.3 omfattar allt stöd som har genomförts utan att ha anmälts^(?) eller, om det har anmälts, som genomförs under granskningsperioden och, om kommissionen inleder det kontradiktoriska förfarandet, fram till det slutgiltiga beslutet^(?).

7. En domstol måste naturligtvis avgöra om de planerade åtgärderna utgör statligt stöd enligt innebörden i artikel 92.1^(*) innan den fattar ett beslut i enlighet med den sista meningen i artikel 93.3. Denna viktiga fråga ägnas stor uppmärksamhet i kommissionens

^(?) Med undantag för ”befintligt” stöd. Sådant stöd får genomföras fram till dess kommissionen har beslutat att det är oförenligt med den gemensamma marknaden: se domstolens dom i mål C-387/92, Banco de Crédito Industrial, numero Banco Exterior de España mot Ayuntamiento de Valencia, [1994] Rec. I-877; och i mål C-44/93, Namur-Les Assurances du Crédit mot Office National du Ducroire och Belgien [1994], Rec. I-3829.

^(?) Mål C-354/90, se fotnot 1, punkt 11, s. 5527.

^(*) Se domstolens dom i mål 78/76, Steinlike och Weinlig mot Tyskland [1977] Rec. 595 punkt 14: ”... en nationell domstol kan ha skäl att tolka och tillämpa det stödbegrepp som avses i artikel 92 för att fastställa huruvida statligt stöd som har införts utan iakttagande av det förfarande för förhandsgranskning som föreskrivs i artikel 93.3 borde ha underställts detta förfarande.”

beslut och i domstolens rättspraxis. Följaktligen måste en vid tolkning av begreppet statligt stöd göras så att det inte bara omfattar subventioner utan också skattelättnader och investeringar med statliga medel som görs under omständigheter då en privat investerare inte skulle ha givit stöd^(?). Stödet skall komma från ”staten”, vilket omfattar alla nivåer, uttryck och förgreningar av statlig myndighet^(*). Stödet skall gynna vissa företag eller produktion av vissa varor, detta för att skilja mellan statligt stöd på vilket artikel 92.1 är tillämplig från allmänna åtgärder på vilka artikeln inte är tillämplig^(?).

8. Endast kommissionen kan besluta att statligt stöd är ”förenligt med den gemensamma marknaden”, dvs. tillåtet.

9. Vid tillämpning av artikel 92.1 får de nationella domstolarna naturligtvis begära att EG-domstolen meddelar ett förhandsavgörande i enlighet med artikel 177 i Romfördraget och skall i själva verket göra detta under vissa omständigheter. De får också begära bistånd från kommissionen genom att begära ”juridiska eller ekonomiska upplysningar”, se domstolens Delimitis-beslut^(*) avseende artikel 85.

^(?) För en nyligen gjord formulering, se generaladvokat Jacobs yttrande i de förenade målen C-278/92, C-279/92 och C-280/92, Spanien mot Kommissionen, punkt 28: ”... statligt stöd ges om en medlemsstat gör medel tillgängliga för ett företag som normalt inte skulle ha tillhandahållits av en privat investerare vid tillämpning av normala affärsmässiga kriterier och utan beaktande av andra hänsynstaganden av social, politisk eller filantropisk natur.”

^(*) Domstolen förklarade i mål 290/83, Kommissionen mot Frankrike, [1985] Rec. 439 (punkt 14, s. 449) att: ”... förbudet i artikel 92 täcker alla stöd som ges av en medlemsstat eller ges från statliga källor och det är inte nödvändigt att göra åtskillnad mellan fall där stödet ges direkt av staten och fall där det ges genom statliga eller privata organisationer som tillskapats eller utnämns för att förvalta stödet.”

^(?) Ett klart uttalande om denna skillnad återfinns i generaladvokat Darmons yttrande i de förenade målen C-72 och C-73/91, Sloman Neptun [1993] Rec. I-887.

^(*) Domstolens dom i mål C-234/89, Delimitis mot Henninger Bräu, [1991] Rec. I-935. Kommissionens tillkännagivande om samarbete mellan nationella domstolar och kommissionen vid tillämpning av artikel 85 och 86 i Romfördraget, EGT nr C 39, 13.2.1993, s. 6. Se generaladvokat Lenz yttrande i mål C-44/93, fotnot 2 ovan (punkt 106). Se även mål C-2/88 Imm, Zwartveld [1990] Rec. I-3365, punkt 1, s. 3366 och I-4405, punkt 10, s. 4410 och 4411: ”Gemenskapens institutioner är skyldiga att uppriktigt samarbeta med de juridiska myndigheter i medlemsstaterna som ansvarar för säkerställande av att gemenskapens lagstiftning tillämpas och respekteras i den nationella rättsordningen.”

10. Den nationella domstolens uppgift är att tillvarata rättigheter som enskilda åtnjuter som en följd av förbudets direkta effekt enligt den sista meningen i artikel 93.3. Domstolen skall anlita alla lämpliga åtgärder och rättsmedel och tillämpa alla relevanta bestämmelser i den nationella lagstiftningen för att ge verkställighet åt den direkta effekt av denna skyldighet som fördraget ålägger medlemsstaterna⁽⁹⁾. En nationell domstol skall i ett mål inom sin jurisdiktion tillämpa EG-rätten i sin helhet och skydda de rättigheter som EG-rätten ger enskilda personer. Den måste därför bortse från varje bestämmelse i den nationella lagstiftningen som kan strida mot EG-rätten, oberoende om den tillkommit före eller efter gemenskapsregeln⁽¹⁰⁾. Domstolen kan i förekommande fall och i enlighet med tillämpliga regler i den nationella lagstiftningen och EG-domstolens framväxande rättspraxis⁽¹¹⁾ bevilja interimistisk åtgärd, till exempel genom att beordra att belopp som har betalats ut olagligt skall spärras eller återbetalas, samt bevilja skadestånd till parter vars intressen har skadats.

11. Domstolen har förklarat att den fulla verkan av gemenskapens bestämmelser skulle försvagas liksom det skydd av rättigheter som de ger om enskilda personer inte kan erhålla gottgörelse när deras rättigheter kränks genom en överträdelse av gemenskapens lagstiftning för vilken en medlemsstat kan göras ansvarig⁽¹²⁾. Principen enligt vilken en stat skall vara ansvarig för förluster och skador som åsamkats enskilda till följd av överträdelser av gemenskapens

lagstiftning för vilka staten kan göras ansvarig är en väsentlig del av fördragets system⁽¹³⁾. En nationell domstol som i ett mål som rör gemenskapens lagstiftning anser att det enda som hindrar den från att bevilja interimistisk upprättelse är att en nationell bestämmelse skall åsidosätta denna bestämmelse⁽¹⁴⁾.

12. Dessa principer gäller vid överträdelser av gemenskapens konkurrensregler. Enskilda personer och företag skall kunna använda sig av alla förfaranderegler och rättsmedel som enligt den nationella lagstiftningen på samma villkor skulle tillämpas vid en jämförbar överträdelse av den nationella lagstiftningen. Denna likhet i behandling avser inte bara när en överträdelse av en gemenskapsbestämmelse med direkt effekt blivit slutgiltigt konstaterad, utan omfattar även alla rättsmedel som kan bidra till ett effektivt rättsskydd. Följaktligen måste nationella domstolar kunna vidta interimistiska åtgärder för att upphäva åtgärder som strider mot gemenskapens lagstiftning och bevilja ersättning för skador som åsamkats till följd av sådana åtgärder.

III. KOMMISSIONENS BEGRÄNSADE BEFOGENHETER

13. Tillämpning av gemenskapens konkurrenslagstiftning av de nationella domstolarna innebär betydande fördelar för enskilda personer och företag. Kommissionen kan inte bevilja skadestånd för förluster som åsamkats till följd av en överträdelse av artikel 93.3. Sådana anspråk kan endast väckas i de nationella domstolarna. Nationella domstolar kan vanligtvis vidta interimistiska åtgärder och snabbt fatta beslut om att överträdelser skall upphöra. I nationella domstolar kan ett anspråk enligt gemenskapens lagstiftning kombineras med ett anspråk enligt den nationella lagstiftningen. Detta är inte möjligt i ett förfarande inför kommissionen. Dessutom kan domstolar besluta att den förlorande parten skall betala båda parternas rättegångskostnader, vilket inte är möjligt i det administrativa förfarandet inför kommissionen.

IV. TILLÄMPNING AV ARTIKEL 93.3

14. Medlemsstaterna är skyldiga att underrätta kommissionen om alla planer på att bevilja stöd eller att ändra planer som redan har godkänts. Detta gäller också i fråga om stöd som kan vara berättigat till

⁽⁹⁾ Som domstolen förklarade i mål C-354/90, se fotnot 1, punkt 12, s. 5528: "... giltigheten i åtgärder som verkställer stöd påverkas om nationella myndigheter handlar i strid mot den sista meningen i artikel 93.3 i fördraget. Nationella domstolar skall ge enskilda personer som påverkas av sådana överträdelser visshet om att alla nödvändiga slutsatser kommer att dras, i enlighet med den nationella lagstiftningen, vad gäller giltigheten i åtgärder som verkställer stöd, indrivning av ekonomiskt stöd som beviljats i strid mot den bestämmelsen och eventuella tillfälliga åtgärder."

⁽¹⁰⁾ Mål 106/77, Amministrazione delle finanze dello stato mot Simmenthal, [1978] Rec. 629, (punkt 21, s. 644). Se även mål 213/89 The Queen mot Secretary of State for Transport, ex parte: Factortame Ltd et al., [1990] Rec. I-2433, s. 2475.

⁽¹¹⁾ De förenade målen C-6/90 och C-9/90, Andrea Francovich et al. mot Italien, [1991] Rec. I-5357. Andra viktiga mål som rör nationella domstolars ansvar för att tillämpa gemenskapslagstiftningen är framlagda för domstolens avgörande: Mål C-48/93, The Queen mot Secretary of State for Transport, ex parte: Factortame Ltd and others, EGT nr C 94, 3.4.1993, s. 13; mål C-46/93, Brasserie du Pêcheur SA mot Tyskland, EGT nr C 92, 2.4.1993, s. 4; mål C-312/93, SCS Peterbroeck, Van Campenhout & Cie mot belgiska staten, EGT nr C 189, 13.7.1993, s. 9, mål C-430 och C-431/93, J. Van Schindel and J. N. C. Van Veen mot Stichting Pensioenfonds voor Fysiotherapeuten, EGT nr C 358, 15.12.1993, s. 10.

⁽¹²⁾ Francovich, se fotnot 11, punkt 33, s. 5414.

⁽¹³⁾ Francovich, se fotnot 11, punkt 35, s. 5414.

⁽¹⁴⁾ The Queen mot Secretary of State for Transport, ex parte: Factortame Ltd et al., se fotnot 10, s. 2475.

automatiskt godkännande enligt artikel 92.2 eftersom kommissionen måste kontrollera att de nödvändiga villkoren uppfylls. Det enda undantaget till skyldigheten om anmälan gäller stöd som betraktas som obetydligt eftersom det inte har någon betydande påverkan på handeln mellan medlemsstaterna (de minimis-regeln) och därför inte omfattas av artikel 92.1⁽¹⁵⁾.

15. Kommissionen tar emot anmälningar om allmänna stödordningar eller stödprogram, liksom planer om beviljande av stöd till enskilda företag. När en ordning har bemyndigats av kommissionen behöver normalt inte enskilda beviljanden av stöd enligt denna ordning anmälas. Enligt vissa stödregler och rambestämmelser för särskilda näringsgrenar eller särskilda kategorier av stöd krävs separata anmälningar om allt stöd som beviljas eller om stöd som överstiger ett visst belopp. Separata anmälningar kan också krävas i vissa fall genom villkoren för kommissionens bemyndigande av en bestämd stödordning. Medlemsstaterna skall göra en anmälan om stöd som de önskar bevilja utanför ramarna för en bemyndigad stödordning. Anmälan krävs avseende planerade åtgärder, däribland planer att göra ekonomiska överföringar av statliga medel till företag inom offentliga eller den privata sektorn, vilka kan omfatta stöd enligt innebörden i artikel 92.1.
16. Den första frågan som nationella domstolar har att ta ställning till i en process enligt den sista meningen i artikel 93.3 är om åtgärden utgör ett nytt eller redan existerande statligt stöd enligt innebörden i artikel 92.1. Den andra frågan som skall besvaras är om åtgärden har anmälts antingen separat eller som en del av en stödordning och, om så är fallet, om kommissionen har haft tillräcklig tid för att fatta ett beslut⁽¹⁶⁾.
17. Beträffande stödordningar anser EG-domstolen en period av två månader vara "tillräcklig tid", varefter den berörda medlemsstaten, efter att ha givit kommissionen förhandsanmälan, kan genomföra den anmälda åtgärden⁽¹⁷⁾. Kommissionen förkortar frivilligt denna period till 30 arbetsdagar för enskilda fall och till 20 arbetsdagar enligt det "påskyndade" förfarandet. Perioderna löper från den tidpunkt då kommissionen har förväntat sig om att de upplysningar som medlemsstaten lagt fram är tillräckliga för att den skall kunna fatta ett beslut⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁵⁾ Se punkt 3.2 i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag, EGT nr C 213, 19.8.1992, s. 2, och skrivelse till medlemsstaterna ref. IV/D/06878 av den 23 mars 1993, *Competition Law in the European Communities*, Vol. II.

⁽¹⁶⁾ Mål 120/73, *Lorenz mot Tyskland*, [1973] Rec. 1471.

⁽¹⁷⁾ Mål 120/73, *Lorenz mot Tyskland*, (se fotnot 16, punkt 4, s. 1481); se även mål 84/42, *Tyskland mot kommissionen* [1984] Rec. 1451, punkt 11, s. 1488.

⁽¹⁸⁾ Kommissionen har utfärdat en handledning till sitt förfarande i ärenden om statliga stöd; se *Competition Law in the European Communities*, Vol. II.

18. Om kommissionen har beslutat att inleda det förfarande som fastställs i artikel 93.2 skall perioden under vilken genomförande av stödåtgärden är förbjuden löpa fram till dess kommissionen har fattat ett beslut om godkännande. För stödåtgärder som inte har anmälts finns ingen tidsfrist för kommissionens beslutsprocess även om kommissionen skall agera så skyndsamt som möjligt. Stöd får inte beviljas före kommissionens slutgiltiga beslut.

19. Om kommissionen inte har fattat ett beslut angående en stödåtgärd kan nationella domstolar få vägledning vid tolkningen av gemenskapsrätten av förstainstansrättens och domstolens rättspraxis, liksom av beslut som kommissionen har fattat. Kommissionen har offentliggjort en rad allmänna tillkännagivanden som kan vara till hjälp i detta sammanhang⁽¹⁹⁾.
20. De nationella domstolarna bör på detta sätt kunna avgöra huruvida åtgärden i fråga är olaglig enligt artikel 93.3 eller inte. Om domstolarna är osäkra, kan och i vissa fall skall de uppskjuta förhandlingarna och begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande i enlighet med artikel 177.
21. Om de nationella domstolarna meddelar en dom i vilken konstateras att artikel 93.3 inte har iakttagits skall de fastställa att åtgärden i fråga strider mot EG-rätten och vidta lämpliga åtgärder för att skydda enskilda personers och företags rättigheter.

V. RESULTAT AV KOMMISSIONENS BESLUT

22. Domstolen har funnit⁽²⁰⁾ att en nationell domstol är bunden av ett beslut som kommissionen riktat mot en medlemsstat enligt artikel 93.2 om mottagaren av stödet i fråga försöker ifrågasätta giltigheten av beslutet som han har underrättats om skriftligen av den berörda medlemsstaten och om han har underlåtit att föra talan om upphävande av beslutet inom den tidsfrist som föreskrivs i artikel 173 i Romfördraget.

VI. SAMARBETE MELLAN NATIONELLA DOMSTOLAR OCH KOMMISSIONEN

23. Kommissionen inser att de principer som läggs fram ovan för tillämpning av artikel 92—93 av nationella domstolar är komplicerade och ibland inte tillräckligt utvecklade för att göra det möjligt för domstolarna att utöva sin funktion på ett korrekt sätt. Nationella domstolar kan därför begära bistånd från kommissionen.

⁽¹⁹⁾ Kommissionen offentliggör och uppdaterar då och då ett kompendium om regler beträffande statligt stöd (*Competition Law in the European Communities*, Vol. II).

⁽²⁰⁾ Mål C-188/92. *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH mot Tyskland*, [1994] Rev. I-833, se även mål 77/72, *Capolongo mot Maya* [1973] Rec. 611.

24. I artikel 5 i Romfördraget fastställs principen om lojalt och ständigt samarbete mellan gemenskapens institutioner och medlemsstaterna i syfte att uppnå målen i fördraget, däribland genomförande av artikel 3g som föreskriver upprättandet av en ordning som säkerställer att konkurrensen inom den inre marknaden inte snedvrids. Denna princip innebär skyldigheter och plikter i fråga om ömsesidigt bistånd för både medlemsstaterna och gemenskapens institutioner. Enligt artikel 5 har kommissionen skyldighet att samarbeta med de rättsliga myndigheter i medlemsstaterna som ansvarar för säkerställande av att gemenskapsrätten tillämpas och respekteras i den nationella rättsordningen.
25. Kommissionen anser sådant samarbete vara grundläggande för att säkerställa en strikt, effektiv och konsekvent tillämpning av gemenskapens konkurrenslagstiftning. Dessutom är de nationella domstolarnas medverkan vid tillämpning av konkurrenslagstiftningen beträffande statligt stöd nödvändig för att artikel 93.3 skall ha någon verkan. Fördraget ålägger kommissionen att följa det förfarande som fastställs i artikel 93.2 innan den får beordra återbetalning av stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden⁽²¹⁾. Domstolen har fastslagit att artikel 93.3 har direkt effekt och att en stödåtgärds olaglighet samt de konsekvenser denna ger upphov till aldrig kan godkännas i efterhand genom att kommissionen beslutar att godkänna en stödåtgärd. Tillämpning av bestämmelserna om anmälan avseende statligt stöd utgör därför en väsentlig länk i kedjan av eventuella rättsliga åtgärder som kan vidtas av enskilda personer och företag.
26. Mot bakgrund av detta avser kommissionen att arbeta för närmare samarbete med nationella domstolar på följande sätt.
27. Kommissionen har ett åtagande att föra en öppen och genomblickbar politik. Kommissionen för denna politik så att de berörda parterna kan erhålla användbar information om tillämpningen av konkurrensreglerna. För detta ändamål kommer den att fortsätta att offentliggöra så mycket information som möjligt om rättsliga ärenden avseende statligt stöd och om politiken på detta område. Domstolens och förstainstansrättens rättspraxis, allmänna texter om statligt stöd som offentliggjorts av kommissionen, beslut fattade av kommissionen, kommissionens årliga rapporter om konkurrenspolitiken och den månatliga Europeiska unionens bulletin kan vara av hjälp för nationella domstolar vid granskningen av enskilda fall.
28. Om dessa allmänna riktlinjer är otillräckliga kan de nationella domstolarna, inom ramen för den nationella processrätten, be kommissionen om information av procedurmässig natur för att göra det möjligt för dem att få veta om ett visst ärende behandlas av kommissionen, om ett ärende har anmälts eller om kommissionen officiellt har inlett ett förfarande eller fattat något annat beslut. Om nödvändigt kan de nationella domstolarna också fråga kommissionen om hur mycket tid den kan behöva för att fatta ett slutgiltigt beslut, för att få ledning huruvida förhandlingen i målet bör skjutas upp eller om interimistiska åtgärder måste vidtas.
29. De nationella domstolarna kan också rådgöra med kommissionen i de fall tillämpningen av artikel 92.1 eller 93.3 ger upphov till särskilda svårigheter. Vad gäller artikel 92.1 kan sådana svårigheter särskilt röra fastställandet av att en åtgärd utgör statligt stöd, den eventuella snedvridning av konkurrensen som den kan ge upphov till samt påverkan på handeln mellan medlemsstaterna. Domstolarna kan därför rådfråga kommissionen om dess sedvanliga praxis på dessa områden. De kan erhålla information från kommissionen om sakuppgifter, statistik, marknadsstudier och ekonomiska analyser. Om möjligt skall kommissionen vidarebefordra dessa uppgifter eller ange från vilken källa uppgifterna kan erhållas.
30. I sitt svar diskuterar kommissionen inte sakinnehållet i varje enskilt fall eller åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden. Det svar som kommissionen ger är inte bindande för den EG-domstol som har begärt det. Kommissionen skall göra klart att dess ståndpunkt inte är slutgiltig och att domstolens rätt att begära att EG-domstolen meddelar ett förhandsavgörande i enlighet med artikel 177 inte har påverkats.
31. De är av vikt för en korrekt rättsskipning att kommissionen besvarar förfrågningar om juridisk eller faktisk information så snabbt som möjligt. Kommissionen kan emellertid inte tillmötesgå en sådan begäran om inte en rad villkor har uppfyllts. De nödvändiga uppgifterna skall vara tillgängliga för kommissionen och kommissionen får endast vidarebefordra information som inte är sekretessbelagd.

⁽²¹⁾ Kommissionen har informerat medlemsstaterna om: "... att den i tillämpliga fall — efter att ha givit den berörda medlemsstaten möjlighet till kommentar och till att överväga att istället ge räddningsstöd enligt definitionen i gemenskapens riktlinjer — kan anta ett interimistiskt beslut som uppmanar medlemsstaten att återvinna belopp som har utbetalats i strid med procedurreglerna. Stödet måste återvinnas i enlighet med den nationella lagstiftningens regler; det återbetalningspliktiga beloppet löper med ränta från den tidpunkt stödet betalades ut". (Kommissionens meddelande till medlemsstaterna som tillägg till kommissionens brev nr Gen.sec.(91) D/4577 av den 4 mars 1991 angående förfarande för anmälan av planerade statliga stöd och tillämpliga förfaranden i det fall stöd givits i strid med reglerna i artikel 93.3 i Romfördraget, ännu ej publicerat.)

32. Artikel 214 i Romfördraget ålägger kommissionen att inte lämna ut upplysningar som omfattas av tystnadsplikt. Dessutom är skyldigheten till lojalt samarbete enligt artikel 5 tillämplig i fråga om förhållandet mellan domstolar och kommissionen och rör inte parterna i tvistemålsprocesser i dessa domstolar. Kommissionen är skyldig att iaktta juridisk neutralitet och objektivitet. Följaktligen skall den inte tillmötesgå en begäran om information om den inte görs av en nationell domstol, antingen direkt eller indirekt genom parter som har beordrats av den berörda domstolen att begära vissa upplysningar.

VII. SLUTLIGA ANMÄRKNINGAR

33. Detta tillkännagivande gäller i tillämpliga delar för relevanta bestämmelser om statligt stöd, i den utsträckning de är direkt gällande i rättsordningarna i medlemsstaterna, i

— Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och bestämmelser som antagits genom detta, och

— Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

34. Detta tillkännagivande utfärdas till vägledning och begränsar inte på något sätt de rättigheter som EG-rätten ger medlemsstater, enskilda personer eller företag.

35. Detta tillkännagivande påverkar inte tolkningar av gemenskapsrätten som kan göras av Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt.

36. En sammanfattning av de svar som ges av kommissionen i enlighet med detta tillkännagivande skall offentliggöras årligen i Konkurrensrapporten.

Meddelande enligt artikel 19.3 i rådets förordning nr 17⁽¹⁾ om ärende IV/34.607 — Banque Nationale de Paris — Dresdner Bank

(95/C 312/08)

(Text av betydelse för EES)

FAKTISKA OMSTÄNDIGHETER

1. Samarbetsavtalet enligt anmälan

1. Anmälan

Samarbetsavtalet anmäldes formellt till Europeiska gemenskapernas kommission den 27 januari 1993 i enlighet med artiklarna 2 och 4 i rådets förordning nr 17. Det innebär ett totalt och i princip exklusivt samarbete på global nivå mellan Banque Nationale de Paris (BNP) och Dresdner Bank (DB) inom bankområdet. Det har slutits på obegränsad tid och godkänts av de båda bankernas bolagsstämmor.

2. Målsättningarna för samarbetet

— De båda bankerna vill möta den ökande konkurrensen inom banksektorn som beror på

närvaron av nya konkurrenter, såsom utländska banker, försäkringsbolag, företag som har inrättat egna banker, men också kreditkortsföretag som erbjuder ett allt större sortiment av finansiella tjänster. För att nå detta mål vill de båda bankerna tillsammans uppnå synergieffekter genom att minska kostnaderna, särskilt genom ett nära samarbete vad gäller logistik och inom vissa specifika områden av deras internationella verksamhet.

— De båda bankerna vill möta utmaningen från den enhetliga marknaden och marknadernas globalisering som i allt högre grad kräver tillhandahållande av internationella finansiella tjänster till kunderna. Därför vill de förstärka sin närvaro i länder utanför Tyskland och Frankrike ("tredje land") för att bättre kunna konkurrera med utländska banker, men också

⁽¹⁾ EGT nr 13, 21.2.1962, s. 204/62.

för att kunna erbjuda sina kunder i Tyskland och Frankrike ett bredare sortiment av internationella finansiella tjänster.

3. *Samarbetets affärsidé*

BNP och DB vill var och en förbli

- en av de ledande universalbankerna på sin hemmamarknad,
- universalbanker i främsta ledet på den enhetliga europeiska marknaden med filialer eller dotterbolag i åtminstone alla viktiga europeiska länder,
- närvarande och ge lämplig service i alla viktiga finansiella centra.

4. *Samarbetets fyra komponenter*

a) *Samarbete på organisationsområdet och genom informationsutbyte*

För att skapa synergieffekter, minska kostnader och risker och förbättra servicen till kunderna planerar de båda bankerna genom samarbetsavtalet ett närmande på organisationsområdet. Särskilt har överenskommelse träffats om informationsutbyte och gemensam utveckling med avseende på datautrustning, kontorsnät och ekonomisk information. Överenskommelse har också träffats om att införa lämpliga avtal och tekniska hjälpmedel för att reducera kostnader och tidsåtgång vid överföring av betalningar över gränserna. Parterna kommer också att utväxla personal och rådgöra med varandra innan varje offentligt tillkännagivande, inklusive all reklam som rör deras samarbete.

Det kommer även att ske ett informationsutbyte om det ekonomiska och allmänna läget, liksom om möjligheterna till nya affärsområden, nya produkter eller specialiserade finansieringsmetoder.

b) *Särskilda samarbetsområden*

Inom området internationell finansiering kommer parterna, deras enheter i tredje land och det holdingbolag i vilket parterna vid lämplig tidpunkt kommer att samla sin verksamhet i "tredje land" (se punkt c nedan) att gentemot marknaden uppträda som en och samma motpart. Parterna skall

erbjuda varandra att medverka i all slags finansiering (direkta lån, leasing, finansiella instrument eller andra arrangemang) i vilken andra än inhemska banker deltar. Den sålunda inbjudna parten skall inte kunna vägra att delta i den föreslagna finansieringen annat än av giltiga skäl som måste förklaras för den andra. Om andra finansieringsorgan inbjuder en av parterna att ingå i ett konsortium skall denna part verka för att även den andra skall inbjudas.

Inom områdena merchant banking, kapitalmarknader och placering i värdepapper i "tredje land" skall parterna samarbeta för att söka uppnå synergieffekter och besparingar vad gäller utvecklingen av nya produkter och för att säkra effektiva investeringar.

Inom områdena värdepapper och deras placering, derivat, portföljförvaltning och investment banking skall de båda bankerna samarbeta utan geografiska gränser. Samarbetsformen beror av den speciella produkttypen. Det kan röra utvecklingen av nya produkter eller strategier, den gemensamma marknadsföringen eller informationsutbyte.

c) *Samarbete som berör verksamhet utanför Tyskland och Frankrike ("tredje land")*

Denna komponent i samarbetet syftar till att förstärka de båda bankernas möjligheter att erbjuda internationella finansiella tjänster till sina kunder genom förbättring och omgruppering av sina enheter i dessa länder.

I detta syfte förbinder sig parterna att söka synergieffekter och att vid lämpligt tillfälle gruppera om sin nuvarande bankverksamhet i "tredje land", utom i Förenta staterna. Denna omgruppering av verksamhet i "tredje land" kan genomföras särskilt genom sammanföring av verksamheten i ett eller flera gemensamma dotterbolag, genom hälftenägande i den andra partners dotterbolag eller genom att vid lämpligt tillfälle inrätta ett holdingbolag under gemensam kontroll, som i ett första skede kommer att vara ett finansiellt holdingbolag och senare kan bli en fullt utvecklad bank.

Om ny verksamhet startas skall varje part informera den andra och diskutera med denna på grundval av en studie rörande genomförbarheten för att nå gemensamma slutsatser. Den andra parten skall inbjudas att delta i sådan verksamhet.

Erbjudanden om sådant deltagande kan inte avbösas av den andra parten såvida inte tungt vägande skäl anförs att motivera vägran.

Om en part önskar avveckla sin del i en gemensam verksamhet måste den andra ge sitt samtycke. Vid försäljning skall han erbjuda den andra parten sin andel. Om en part vill sälja en enhet som han innehar i dess helhet skall han meddela detta till den andra och ge denna möjlighet att framföra sin mening.

Beträffande samarbetet mellan parterna, holdingbolaget och de enheter som inrättats i "tredje land" föreskriver avtalet när det gäller internationella transaktioner en skyldighet att vända sig till eller hänvisa kunden till den andra parten eller en av dess enheter om en av parterna inte har nödvändiga resurser för att ge service. Parterna är också förpliktade att bevilja kredit till den andra partens kunder i länder där den senare inte bedriver någon verksamhet, med förbehåll för villkor och eventuella garantier som skall fastställas i ett gemensamt avtal mellan alla berörda parter. För transaktioner mellan banker (växlingstransaktioner, handel med värdepapper, optioner, terminer, svappar etc.) skall parterna likaså ge företräde till transaktioner mellan de enheter som deltar i samarbetet under förutsättning att dessa transaktioner erbjuds på konkurrensmässiga villkor.

De båda parternas representationskontor i "tredje land" skall omgrupperas fysiskt med bibehållande av deras självständighet och identitet, utom i de fall då det visar sig bättre att ha ett enda gemensamt representationskontor.

Om en av parterna (nedan kallad den informerande) önskar sluta ett samarbetsavtal med en tredje part, även om det har begränsad geografisk eller sektoriell räckvidd, skall han meddela den andra parten (nedan kallad den informerande) om denna avsikt. Om den informerande inte lämnar sitt medgivande skall han förklara skälen för den informerande. Om den informerande, efter att vederbörligen ha övervägt den informerades skäl för sin vägran, vidhåller sin avsikt och om det planerade avtalet inte berör något grundläggande intresse för den informerande men däremot skulle kunna utgöra ett sådant för den informerande, skall denne ha frihet att handla enligt sina planer.

d) Samarbete som berör de franska och tyska marknaderna

Denna komponent i samarbetet syftar till att vidga sortimentet av tjänster som erbjuds genom de båda näten och att därigenom stärka de båda bankernas konkurrenskraft.

I detta perspektiv skall varje part bemöda sig om att ställa sina tjänster till den andras förfogande till bästa pris och att själv erbjuda största möjliga sortiment av den andras tjänster till sin egen kundkrets. Som en följd av sin gemensamma verksamhet i "tredje land" kommer de båda bankerna att kunna erbjuda sina inhemska kunder nya tjänster från dessa länder.

Beträffande de båda bankernas egen verksamhet på sina hemmamarknader specificerar avtalet att parterna är fria att agera enligt eget gottfinnande, utom då en av parterna önskar sluta ett samarbetsavtal med en av de nationella konkurrenterna. Innan ett sådant avtal sluts skall han meddela den andra parten.

Om en part inte kan erbjuda en internationell tjänst till sina inhemska kunder skall han vända sig till den andra parten, till en av enheterna i "tredje land" eller till holdingbolaget efter det att detta blivit en fullt utvecklad bank.

Beträffande verksamhet som en av de båda bankerna bedriver på den andras hemmamarknad innehåller samarbetsavtalet ingen betgränsning med avseende på tillgången till dessa marknader genom existerande dotterbolag, genom inrättande av nya dotterbolag eller filialer eller genom förvärv av en av den andra partens nationella konkurrenter. Beträffande möjligheten att verka på den andra partens hemmamarknad genom samarbete med en nationell konkurrent till denna part begränsar det anmälda samarbetsavtalet däremot de båda bankernas handlingsmöjligheter. Ingen av de båda bankerna kan ingå ett avtal med en konkurrent till den andra utan uttryckligt medgivande från denna. Mer konkret, om det rör sig om ett samarbetsavtal, även om det har begränsad geografisk eller sektoriell räckvidd, som en av parterna (nedan kallad den informerande) avser att inleda förhandlingar om med en tredje part i syfte att sluta ett samarbetsavtal med denne skall han meddela den andra parten (nedan kallad den informerande) om denna avsikt. Om den informerande inte lämnar sitt medgivande skall han förklara skälen för den informerande.

Medan det avtal som ursprungligen anmäldes till kommissionen gav den informerande absolut rätt att vägra lämna medgivande (bilaga A.1.3, sista meningen), har de båda bankerna på begäran av kommissionen accepterat att begränsa denna rätt

till total och oåterkallelig vägran till fall då samarbetsavtalet med tredje part innebär utnyttjande av "know-how" eller affärshemligheter som den informerade har erhållit från den informerade eller som härrör från samarbetet. "Know-how" i detta sammanhang är know-how enligt definitionen i artikel 1 i kommissionens förordning (EEG) nr 556/89 av den 30 november 1988 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på vissa grupper av know-howlicensavtal⁽¹⁾. Dessa begränsningar av rätten att vägra en av bankerna medgivande till samarbete med en nationell konkurrent till den andra banken förtydligas i en bilaga till samarbetsavtalet.

Det bör förtydligas att den andra partens medgivande inte i något fall krävs om avtalet avser en löpande "affär över dagen", även om de båda parterna på detta område beviljar varandra förmånsbehandling. Den andra partens medgivande är inte heller nödvändigt då parten inte har deltagit i ett sådant avtal genom att ha utnyttjat sin rätt att vägra.

5) *Organ som inrättas genom avtalet*

BNP:s och DB:s styrelser skall sammanträda två gånger per år för att fatta nödvändiga beslut om den gemensamma strategin och för att enhälligt besluta om de förslag rörande det anmälda samarbetsavtalet som underställts dem av en kommitté.

Denna kommitté, som sammanträder tre gånger per år under ordförandeskap som för varje sammanträde växlar mellan de båda bankerna, har till uppgift att göra prioriteringar och att fastställa de åtgärder som skall vidtas av de båda parterna. Den skall särskilt undersöka sekretariatets rekommendationer och lämna förslag till nödvändiga ändringar i avtalet som skall behandlas vid de halvårsvisa sammanträdena med styrelserna för BNP och DB.

Samarbetets sekretariat skall vara sammansatt av representanter för de båda parterna. Det skall biträda parterna vid verkställandet av samarbetet, men det skall också ge rekommendationer beträffande nödvändiga förbättringar i avtalet, som den skall underställa kommittén.

6) *Korsägande*

Parterna har för avsikt att vid lämplig tidpunkt förstärka sitt samarbete genom att skapa ett korsägande i storleksordningen 10 %.

2. **Nuvarande relationer mellan BNP och DB**

- 7) BNP och DB har tidigare kommit överens om att utse en styrelseledamot att representera BNP i DB:s styrelse och en styrelseledamot att representera DB i BNP:s styrelse.

Dessutom har de skapat ett gemensamt företag för att få tillträde till marknaden i före detta Tjeckoslovakien. För övrigt innehar BNP och DB vardera 37 % i BNP-KH-Dresdner Bank RT som etablerats i Ungern, medan Országos Kereskedelmi és Hitelbank Rt innehar 26 %. Dessa båda aktiviteter har godkänts av kommissionen (ärende IV/MTF/021 och IV/MTF/124).

BNP och DB äger också följande samarbetsföretag:

- United Overseas Bank, Genève, Lugano, Luxemburg, Monaco, Bahamas, Montevideo: BNP och DB innehar vardera 50 %;
- BNP-AK-Dresdner Bank AS Istanbul, Smyrna: BNP 30 %, DB 30 % och Group AK-bank 40 %;
- Société Financière pour les Pays d'Outre-mer med verksamhet i Afrika: BNP 48,4 %, DB 25,8 %, BBL 25,8 %;
- BNP-Dresdner Bank (Polska) SA, Warszawa: BNP 50 %, DB 50 %;
- BNP-Dresdner Bank (Rossija), St Petersburg (med filial i Moskva): BNP 33 %, Dresdner Bank 33 %, Europabank (helägt dotterbolag till DB) 17 %, SFA (Société Financière Auxilière, Paris, helägt dotterbolag till BNP) 17 %;
- BNP-Dresdner Bank (Bulgarien) AD, Sofia: BNP och DB vardera 40 %, EBR 20 %.

⁽¹⁾ EGT nr L 61, 4.3.1989, s. 1.

3. I det anmälda avtalet deltagande företag och deras ställning på de finansiella marknaderna

8) *Banque Nationale de Paris*

BNP SA är en universalbank som bedriver sin finansiella verksamhet direkt eller indirekt genom dotterbolag överallt i Frankrike, i Europa, i franskspråkiga länder och i världen. I Tyskland har den en filial i Frankfurt med två kontor knutna till sig. Dessutom har den där ett dotterbolag specialiserat på fusioner och förvärv.

Bankens totala sammanställda balansomslutning var 1994 (1993) 222 (224) miljarder ecu. Av dess 54 469 (56 141) anställda arbetade 13 169 (13 851) i utlandet. BNP har totalt 2 511 (2 575) kontor, varav 497 (567) utanför Frankrike.

BNP-gruppen innehar 100 % av kapitalet i företaget NATIO-VIE, ett livförsäkringsbolag. Till sammans med UAP har ett gemensamt företag bildats, NATIO-ASSURANCE, för försäljning av UAP:s skadeförsäkringar.

Kapitalet fördelar sig enligt följande:

14,32 % UAP,
15,48 % aktieägare från den "hårda kärnan",
2,31 % franska staten,
67,89 % allmänheten.

Räknat på den totala sammanställda balansomslutningen 1993 ligger BNP på fjärde plats i Frankrike, på sjunde i Europa och på nittonde i världen.

9) *Dresdner Bank*

Dresdner Bank AG är en universell bank som bedriver sin finansiella verksamhet direkt eller indirekt genom dotterbolag framför allt i Tyskland men också i andra länder i och utanför Europa. Bl.a. har den två dotterbolag i Frankrike. Det ena är Banque Veuve Morin-Pons SA med filialer i Paris, Lyon och Strasbourg. Det andra är Banque Internationale de Placement i Paris.

Bankens totala sammanställda balansomslutning var 1994 (1993) 210 (197) miljarder ecu. Av dess 44 884 anställda (1994) arbetade omkring 3 000 i utlandet. Av dess totalt 1 583 filialer finns 58 utanför Tyskland.

I vissa delstater i Tyskland är Dresdner Bank — när det gäller försäljning av försäkringar — representant för Société Allianz och i andra delstater f r bolaget Hamburg-Mannheimer.

Kapitalet fördelar sig enligt följande:

21,97 % Allianz AG Holding
10,60 % FGF Frankfurter Gesellschaft f r Finanzwerte mbH
10,58 % Vermo Verm gensverwaltungsgesellschaft mbH
1,90 % Anställda och pensionärer
54,95 % Allmänheten och institutionella investerare

Räknat på balansomslutningen 1993 ligger DB på andra plats i Tyskland, på tolfte i Europa och på tjugosjätte i världen.

4. De båda bankernas ställning i EES-länderna är 1994

- 10) Det anmälda samarbetet påverkar alla verksamhetsgrenar i de båda bankerna. Det kommer att beröra praktiskt taget alla marknader för finansiella t nster där de båda bankerna verkar, utom försäkringsområdet.

I allmänhet erbjuds varje slags bankt nst såväl till kommersiella kunder (inklusive banker) som till privatpersoner och småföretag. Medan den första kundkategorin, tack vare sin goda kännedom om de finansiella marknaderna och möjligheten att utnyttja sina personella och materiella resurser, har tillgång till finansmarknaderna på europeisk nivå och även på global nivå, har majoriteten av de privata kunderna endast undantagsvis tillgång till bankn t utanför sitt hemland.

I tabellen nedan anges de båda bankernas ställning i vissa av EES-länderna, alla verksamhetsområden medräknade. Procentsatserna anger BNP:s och Dresdner Banks ställning i dessa länder vid en jämförelse land för land mellan de båda bankernas balansomslutning och den totala balansomslutningen för alla bankerna.

Land	BNP	Dresdner Bank (*)
Frankrike	ca 7 %	mindre än 1 %
Tyskland	mindre än 1 %	ca 5 %
Luxemburg	mindre än 3 %	ca 5 %

I de andra EES-länderna har var och en av de båda bankerna, med undantag för BNP i Irland, en försumbar marknadsandel, det vill säga i två fall (i Irland för DB och i Grekland för BNP) är den mindre än 1,4 %, i de övriga fallen överstiger den inte 1 %.

Inom de fem huvudområdena för bankverksamhet (utlåning till banker, utlåning till kunder, värdepapper, bankinlåning och inlåning från allmänheten) avviker inte BNP:s respektive DB:s ställning med mer än 2 % från ovan angivna siffror.

Marknadsandelarna för 1994 fördelar sig enligt följande:

Den tyska marknaden:

De detaljerade siffror som överlämnats rörande 46 olika banktjänster visar att DB på marknaden för tjänster till privatpersoner och småföretag har en marknadsandel som överstiger siffran ovan, i ett begränsat antal fall med omkring 2 %, i ett enda fall med ca 5 %, medan siffran i flertalet fall är lägre än det procenttal som anges ovan. Däremot överstiger marknadsandelarna på marknaderna för kommersiella kunder i flertalet fall klart den siffra som anges ovan med ca 5 %. För två av de banktjänster som erbjuds kommersiella kunder ligger DB:s marknadsandel till och med på ca 20 %.

BNP:s ställning är obetydlig vad gäller de olika tjänster som den erbjuder på den tyska marknaden.

Den franska marknaden:

De detaljerade siffror som överlämnats rörande

26 marknader visar att BNP på dessa marknader för tjänster till privatpersoner och småföretag har en marknadsandel som med små avvikelser motsvarar den siffra som anges ovan. Endast på en enda marknad ligger dess marknadsandel på ungefär 10 %. Marknadsandelarna för tjänster till kommersiella kunder är något högre än de som anges ovan utom i ett enda fall där marknadsandelen ligger på ungefär 20 %.

DB:s ställning är obetydlig vad gäller de olika tjänster som den erbjuder på den tyska marknaden.

Den luxemburgska marknaden

De siffror som lämnats för 5 typer av tjänster ligger för DB i ett fall omkring 11 %, i två fall under 5 % av den berörda marknaden och i två fall är marknadsandelen obetydlig.

BNP:s siffror som lämnats för samma 5 typer av tjänster är i ett fall under 3 %, i tre fall under 1,5 % och i ett fall under 8 %, medan DB:s marknadsandel på detta område är omkring 11 %.

5. Slutsats

Med hänsyn till det föregående och särskilt till följd av de båda bankernas åtagande att begränsa tillämpningen av den klausul som tillåter en av parterna att hindra den andra från att sluta varje samarbetsavtal med en nationell konkurrent till den förra har kommissionen för avsikt att ta positiv ställning det anmälda avtalet.

Innan kommissionen tar positiv ställning till de avtal som anmäls anmodas berörda tredje parter att inkomma med synpunkter inom en månad från dagen för offentliggörandet av detta meddelande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* till följande adress med angivande av ärendets referensnummer (IV/34.607):

Europeiska gemenskapernas kommission
 Generaldirektoratet för konkurrens (GD IV)
 Direktorat IV/D — Tjänster
 Rue de la Loi/Wetstraat 200
 B-1049 Bryssel

(*) De exakta siffrorna är affärshemligheter.

STATLIGT STÖD

C 41/95 (ex NN 83/95)

Tyskland

(95/C 312/09)

(Text av betydelse för EES)

(Artikel 6.4 i beslut 3855/91/EKSG av den 27 november 1991)

Tillkännagivande från kommissionen till andra medlemsstater och berörda parter i enlighet med artikel 6.4 i kommissionens beslut nr 3855/91/EKSG av den 27 november 1991 vad avser lån på totalt 24,1125 miljoner tyska mark som beviljats av Bayern till Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH mellan juli 1994 och mars 1995

Genom det brev som återges nedan underrättade kommissionen den tyska regeringen om sitt beslut att inleda det förfarande som föreskrivs enligt artikel 6.4.

”Den 16 april 1987 inleddes ett formellt konkursförfarande för Eisenwerk-Gesellschaft Maximilianshütte GmbH ('Maxhütte'). Konkursförvaltaren beslöt att fortsätta verksamheten för att kunna förbereda en omstruktureringsplan. I mitten av 1990 tog två nybildade företag över verksamheten i Maxhütte i.K, Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH (NMH) som täcker Maxhüttes EKSG-produktsortiment och Rohrwerke Neue Maxhütte GmbH (RNM) som täcker tillverkningen av rör. NMH äger 85 % av aktierna i RNM och de återstående 15 % ägs av Kühnlein, Nürnberg, som är huvudförsäljningskontoret för de rör som tillverkas.

De ursprungliga aktieägarna till NMH var delstatsregeringen i Bayern (45 %), Thyssen Edelstahlwerke AG (5,5 %), Thyssen Stahl AG (5,5 %), Lech Stahlwerke GmbH (11 %), Krupp Stahl AG (11 %), Klöckner Stahl GmbH (11 %) och Mannesmann Röhrenwerke AG (11 %). För att göra det möjligt för LSW att bli delägare i NMH tog den bayerska delstaten över en andel på 19,734 % i LSW under 1988. I sitt beslut av den 26 juli 1988 drog kommissionen slutsatsen att delstatens engagemang i båda företagen inte innehöll inslag av statligt stöd.

Genom avtalen av den 7 december 1992 och av den 3 mars 1993 överförde Klöckner Stahl GmbH sina aktier i NMH till Annahütte Max Aicher GmbH & Co. KG, Hammerau, till ett försäljningspris på 1 tysk mark. Den 14 juni 1993 överförde Krupp Stahl AG, Thyssen Stahl AG och Thyssen Edelstahlwerke AG sina aktier i NMH till LSW till ett försäljningspris på totalt 200 000 tyska mark. Er regering informerade kommissionen genom sitt brev av den 9 december 1994 om att överföringen av aktierna genomfördes oavsett om fordringsägarna var överens om detta eller inte.

För närvarande är förhållandet vad avser aktieinnehavet därför följande:

— Bayern	45 %
— LSW	33 %
— Annahütte Max Aicher GmbH & Co. KG	11 %
— Mannesmann Röhrenwerke AG	11 %

LSW och Annahütte kontrolleras av en företagare vid namn Aicher.

NMH tillverkar ungefär 299 000 ton råstål per år, (kapacitet: 444 000 ton per år), 81 000 ton halvfabrikat per år och ungefär 85 000 ton klena och grova profiler per år (kapacitet: 258 000 ton per år). Dess dotterbolag RNM tillverkar ungefär 70 000 ton rör per år (kapacitet: 136 000 ton per år). NMH sysselsätter för närvarande 1 040 personer och RNM sysselsätter 560 personer. NMH har inte gått med vinst sedan starten i mitten av 1990. De sammanlagda förlusterna fram till slutet av 1994 fastställdes till 156,4 miljoner tyska mark (82,31 miljoner ecu). LSW tillverkar ungefär 600 000 ton stål per år i en ljusbågsugn och ungefär 450 000 ton varmvaldade långa produkter per år (klena profiler och armeringsstång).

I augusti 1992 anmälde de tyska myndigheterna till kommissionen att den bayerska delstaten hade för avsikt att bevilja ett lån till NMH. Kommissionen beslutade att det lånet inte skulle utgöra statligt stöd eftersom alla privata aktieägare var beredda att bevilja liknande lån under samma villkor i enlighet med deras engagemang. Delstaten handlade såtillvida likadant som företagets privata aktieägare (statligt stöd N 671/92). De tyska myndigheterna informerades om detta beslut och dess motivering genom ett brev av den 2 februari 1993.

I maj 1994 informerade Er regering kommissionen om den bayerska delstatens plan att överföra sina aktier i NMH och LSW till Max Aicher GmbH & Co. (i fort-

sättningen kallad MA) till ett symboliskt försäljningspris. En förutsättning för MA:s övertagande var att de avsåg att bevilja ett belopp som motsvarar ungefär 80 % av de förluster som ackumulerats av NMH (slutligen fastställda till 125,7 miljoner tyska mark, dvs. 66,15 miljoner ecu) och en 'utjämningsbetalning' på 20 miljoner tyska mark (10,52 miljoner ecu) för att täcka delar av de förluster som LSW drabbats av.

I september 1994 inledde kommissionen ett förfarande i enlighet med artikel 6.4 i beslutet om regler för stöd till stålindustrin beträffande de avsedda finansiella åtgärderna och antog ett slutligt negativt beslut den 4 april 1995. Den ansåg att de avsedda finansiella åtgärderna till förmån för de två EKSG-företagen skulle utgöra statligt stöd som är oförenligt med reglerna för stöd till stålindustrin och därför inte skulle beviljas. Kommissionen informerade Er regering om detta beslut genom brev av den 19 april 1995 (SG(95) D/4925).

— Juli 1994:	4,7	miljoner tyska mark	(2,47 miljoner ecu)
— September 1994:	10,0	miljoner tyska mark	(5,26 miljoner ecu)
— Oktober 1994:	4,3125	miljoner tyska mark	(2,27 miljoner ecu)
— Mars 1995:	<u>5,1</u>	<u>miljoner tyska mark</u>	<u>(2,68 miljoner ecu)</u>
	24,1125	miljoner tyska mark	(12,68 miljoner ecu)

Villkoren för dessa lån var desamma som för de lån som var föremål för det förfarande som inleddes den 30 november 1994, dvs.

- ränta: 7,5 % per år,
- löptid: 10 år,
- amortering: Årlig, om NMH gjort vinst föregående år.

De övriga aktieägarna i NMH deltog inte i denna finansiering av företaget.

Er regering påpekade att lånen beviljades för att NMH skulle kunna fortsätta sin verksamhet och därigenom inte äventyra möjligheterna att privatisera Bayerns aktier.

Kommissionen har vid flera tillfällen påpekat att varje överföring av statliga resurser till offentliga eller privata ställföretag, i vilken form det vara månne, kommer att betraktas som stöd, såvida det inte rör sig om tillhandahållande av riskkapital på villkor som är normal investeringspraxis i en marknadsekonomi.

Det kan anses tvivelaktigt om de lån som beviljades på 24,1125 miljoner tyska mark överensstämmer med det

I november 1994 inledde kommissionen ett ytterligare förfarande i enlighet med artikel 6.4 i regler för stöd till stålindustrin beträffande olika lån som Bayern hade beviljat NMH i tio utbetalningar mellan mars 1993 och augusti 1994 på totalt 49,895 miljoner tyska mark (26,26 miljoner ecu). Kommissionen var av den åsikten att dessa lån kunde utgöra statligt stöd som var oförenligt med reglerna för stöd till stålindustrin eftersom delstatens agerande inte motsvarade tillhandahållande av riskkapital enligt normal investeringspraxis i en marknadsekonomi. Inga, eller inte samtliga, aktieägare var beredda att bevilja lån på motsvarande villkor.

Er regering informerade kommissionen genom brev av den 13 januari 1995 och 15 maj 1995 om att den bayerska delsatsregeringen har beviljat följande ytterligare lån till NMH för att tillåta företaget att fortsätta sin verksamhet:

gångse beteendet för en investerare på marknaden. Företaget i fråga uppvisade aldrig vinst och väntades inte bli lönsamt utan ytterligare betydande finansiellt stöd från delstatens sida. I kommissionens slutliga negativa beslut, som med tanke på de skäl som gavs för att inleda förfarandet och de efterföljande diskussionerna mellan Tysklands representanter och kommissionen kunde förutses redan då lånen beviljades, förbjöd kommissionen det stöd som var avsett att återställa företagens lönsamhet. Med hänsyn till allt detta kan delstaten inte förvänta sig att erhålla någon återbetalning av dessa lån. En privat aktieägare skulle inte heller vara beredd att förse ett företag i svårigheter med likvida medel om övriga aktieägare inte var beredda att bidra i enlighet med sin andel av aktiekapitalet.

Kommissionen har följaktligen dragit slutsatsen att de lån på totalt 24,1125 miljoner tyska mark som beviljats NMH av Bayern mellan juli 1994 och mars 1995 kan utgöra statligt stöd som i så fall skulle vara förbjudet enligt bestämmelserna i artikel 4c i Parisfördraget, enligt beslut 3855/91/EKSG av den 27 november 1991 (gemenskapsregler för stöd till stålindustrin) och enligt artikel 61 i EES-avtalet.

Kommissionen har beslutat att inleda förfarandet enligt artikel 6.4 i sitt beslut nr 3855/91/EKSG av den 27 no-

vember 1991 med avseende på ovan nämnda lån på totalt 24,1125 miljoner tyska mark som Bayern beviljat Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH mellan juli 1994 och mars 1995.

Som en del av förfarandet ber kommissionen Er regering att lägga fram detaljerade uppgifter om varje finansiell överföring från Bayern till Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH som kan ha ägt rum efter mars 1995 eller som tillägg till de lån som är föremål för detta meddelande och det förfarande som inleddes i november 1994 samt alla ytterligare uppgifter eller kommentarer som den anser vara relevanta i detta ärende inom en månad från det att den underrättats om detta brev.

Kommissionen vill påminna om att varje stöd som beviljats utan föregående anmälan eller utan att avvakta kommissionens slutliga beslut är lagstridigt och i princip kommer att behöva återtas från det mottagande företaget. Återbetalningen bör göras enligt förfaranden och bestämmelser i tysk lag med en ränta som grundar sig på den räntesats som används som referensränta vid bedömningen av regionala stödordningar, räknad från den dag då stödet beviljades.

Kommissionen ber Er regering att underrätta det mottagande företaget och Bayerns delstatsregering om att förfarandet inletts och om att företaget i fråga kan bli tvunget att återbetala det mottagna stödet.

Kommissionen underrättar dessutom Er regering om att den kommer att offentliggöra ett tillkännagivande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* för att övriga medlemsstater och berörda parter skall kunna lämna in sina synpunkter. EFTA:s övervakningsmyndighet kommer att underrättas i enlighet med protokoll nr 27 till EES-avtalet."

Kommissionen uppmanar härmed övriga medlemsstater och berörda parter att lämna synpunkter på åtgärderna i fråga inom en månad från och med den dag då detta tillkännagivande offentliggörs till

Europeiska kommissionen
Rue de la Loi/Wetstraat 200
B-1049 Bryssel

Synpunkterna kommer att vidarebefordras till Förbundsrepubliken Tysklands regering.

Tillstånd till statligt stöd enligt artiklarna 92 och 93 i Romfördraget

Fall i vilka kommissionen inte gör några invändningar

(95/C 312/10)

(Text av betydelse för EES)

Antaget: 12.7.1995

Medlemsstat: Frankrike

Stöd: N 773/B/94

Titel: Stöd vid frivillig nedläggning

Moderniseringsplan för vägtransporten

Syfte: Att hjälpa gamla familjeföretag vars tillgångar och tekniska expertis inte räcker till för att omstrukturera företaget eller ge det en mer mångsidig inriktning, att lämna marknaden

Åtgärder: Betalning av premier till transportörer som lägger ned sin verksamhet

Rättsgrund: Projet de circulaire adressée aux préfets des régions et aux directions régionales de l'équipement

Budget: Cirka 60 miljoner FRF (= 9 miljoner ecu)

(Växelkurs den 1 maj 1995: 1 ecu = 6,53 FRF)

Stödnivå: Maximal premie 200 000 FRF (30 000 ecu)

Tidsmässig omfattning: Två år

Villkor: Erhållande av stöd leder till att företaget stryks ur registren och att deras licens och befogenhet därmed förfaller. Stödmottagarens namn tas upp i det centrala registret för att omöjliggöra ny registrering som transportör i en annan prefektur

Företagets fordon säljs eller skrotas. Om fordonen är äldre än sju år, kan försäljning endast ske om de godkänns efter besiktning av gruvtjänsten

EUROPEISKA EKONOMISKA SAMARBETSOMRÅDET

EFTA:s ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET

Tillstånd till statligt stöd enligt artikel 61 i EES-avtalet och artikel 11 i den akt som det hänvisas till i punkt 1 b i bilaga XV till EES-avtalet

EFTA:s övervakningsmyndighets beslut att inte göra några invändningar

(95/C 312/11)

Antaget: 27.9.1995

EFTA-stat: Norge

Stöd nr: 95-004

Benämning: Befintligt statligt stöd till varvsindustrin:

- Bidrag till skeppsbyggnad, nybyggnader och ombyggnader
- Exportkreditgarantier för fartyg (genom GIEK)
- Garantiprogrammet för skeppsbyggnad

Syfte: Kontraksrelaterat produktionsstöd till skeppsbyggnad

Rättsgrund:

- Direktiv av den 28 december 1994 från industri- och energidepartementet ("Føresegner for statleg støtte ved kontrahering av skip"), ändrat genom departementets direktiv av den 18 januari 1995

- För garantier genom Institutet för exportkreditgarantier (GIEK) och garantiprogrammet för skeppsbyggnad: den årliga statsbudgeten

Budget: För stödprogrammet för skeppsbyggnad och ombyggnad: 1 064 miljoner NOK under 1995

Stödnivå: För byggande av fartyg på minst 100 BT:

- 9 % för fartyg med ett kontrakterat värde på 10 miljoner ecu eller mer,
- 4,5 % för fartyg med ett kontrakterat värde på mindre än 10 miljoner ecu,
- 4,5 % för större ombyggnader av fartyg på minst 1 000 BT

Kreditgarantier med hänsyn till de begränsningar som fastställs i OECD-avtalet om exportkrediter för fartyg

Varaktighet: Till och med december 1995

Villkor: Rapporter i enlighet med artikel 12 i den akt som det hänvisas till under punkt 1 b i bilaga XV till EES-avtalet

EFTA-DOMSTOLEN

EFTA-DOMSTOLENS SAMMANSÄTTNING

(95/C 312/12)

1. Domstolens sammansättning

Med anledning av Finlands, Sveriges och Österrikes inträde i Europeiska unionen, och i enlighet med Avtalet om övergångsbestämmelser för en period efter vissa EFTA-staters anslutning till Europeiska unionen, upphörde förordnandena den 30 juni 1995 för de domare som nominerats av dessa stater.

För Liechtensteins del trädde EES-avtalet i kraft den 1 maj 1995. Efter nominering av Liechtensteins regering utnämndes Carl Baudenbacher till domare i EFTA-domstolen genom enhällig överenskommelse mellan de tre kontraktsslutande parterna i Avtalet mellan EFTA-staterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol (övervakningsavtalet) för perioden från och med den 6 september 1995 till och med den 5 september 2001. Claus Baudenbacher avlade eden vid ett offentligt sammanträde i domstolen den 6 september 1995 i enlighet med artikel 2 i protokoll 5 till övervakningsavtalet.

2. Val av domstolens president

Efter utnämningen av den nya domaren i EFTA-domstolen avgick Bjørn Haug från sin post som president för att göra det möjligt för alla tre domarna att delta i valet. Den 6 september 1995 valdes därefter Bjørn Haug till president för EFTA-domstolen i enlighet med artikel 30 i övervakningsavtalet för perioden från och med den 6 september 1995 till och med den 31 december 1996.

3. Utnämning av justitiesekreterare vid EFTA-domstolen

Per Christiansen utnämndes till justitiesekreterare vid EFTA-domstolen i enlighet med artikel 9 i protokoll 5 till övervakningsavtalet för perioden från och med den 1 september 1995 till och med den 31 augusti 1998 som efterträdare till Karin Hökberg. Per Christiansen avlade eden vid ett offentligt sammanträde i domstolen den 6 september 1995 i enlighet med artikel 10 i protokoll 5 till övervakningsavtalet.

III

(Upplysningar)

KOMMISSIONEN

EUROPEISKA EKONOMISKA INTRESSEGRUPPERINGAR

Meddelanden publicerade i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 2137/85 av den 25 juli 1985⁽¹⁾ — Stiftelse

(95/C 312/13)

1. **Företagsgruppens namn:** Büro der GEMA, MCPS und SDRM zur Europäischen Lizenzierung, EWIV, genannt "BEL"
2. **Dag för registrering av företagsgrupp:** 28. 9. 1995
3. **Företagsgruppens registreringsort:**
  - a) **Medlemsstat:** D
  - b) **Ort:** D-80097 München
4. **Företagsgruppens registreringsnummer:** HRA 70482
5. **Offentliggörande(n):**
  - a) **Fullständig titel på den publikation i vilken offentliggörandet gjordes:** 1) Bundesanzeiger
2) Süddeutsche Zeitung
  - b) **Utgivarens namn och adress:** 1) Bundesanzeiger Verlagsges. mbH., Postfach 10 80 06, D-5000 Köln 1
2) Süddeutsche Zeitung, D-80289 München
  - c) **Dag för offentliggörande:** 1) 31. 10. 1995
2) 9. 10. 1995

(¹) EGT nr L 199, 31. 7. 1985, s. 1.

Datautrustning, programvara och tekniskt stöd

Meddelande om avslutad upphandling

(95/C 312/14)

1. **Upphandlande myndighetens namn och adress:** Europeiska gemenskapernas kommission, Generaldirektoratet för telekommunikation, informationsteknologi och innovation, Enhet XIII.E.3, Demonstrationsverksamhet och pilotprojekt, Jean Monnet-byggnaden, L-2920 Luxemburg.
2. **Valt förfarande:** I förekommande fall skall motiv för val av förhandlat förfarande utan föregående annonsering anges.
Öppet förfarande.
3. **Tjänstekategori och beskrivning. CPC-referensnummer:** Leverans av infrastruktur (datautrustning, programvara och tekniskt bistånd) för demonstration och information avseende Europa och multimedia (DEMOCON).
CPC-referens: 84 och 85.
4. **Dag för tilldelande av kontrakt:** 28. 9. 1995.
5. **Tilldelningskriterier:** Ekonomiskt mest fördelaktiga anbud i enlighet med artikel 36.1 i direktiv 92/50/EEG av den 18. 6. 1992.
6. **Antal mottagna anbud:** 1.
7. **Tjänsteproducentens namn och adress:** Siemens Nixdorf S.A. 110-116, Chaussée de Charleroi, B-1060 Bryssel.
8. **Pris:** 8 548 542 ECU för 4 år.
9. **Värde och omfattning av del av kontraktet som förväntas bli uppdelat på underleverantörer:**
10. **Övriga upplysningar:**
11. **Dag för offentliggörande av meddelandet om upphandling i Europeiska gemenskapernas officiella tidning:** EGT 95/S 63 och 95/C 79 av den 31. 3. 1995.
12. **Dag för avsändande av meddelandet:** 14. 11. 1995.
13. **Dag för mottagande av meddelandet av Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer:** 14. 11. 1995.
- 14.